

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 — —>
Negyedévre . . . . . 2 — 50 —>
Egy órára . . . . . 1 — —>

Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1072. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló nyilatkozás sora 50 kr.
Nyilattéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.
Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)
Kéziratok nem adtnak vissza.

raktár!

könségel, hogy nagy hírnévnek

nyosztókából

nyre nagy választunk be s azokat a minőségben igen el.

JOS FIAI

ROZSATER.
szépséggel szolgálunk.

32—

MALOM TÁRSULAT

YAINAK ZÉKE.

Budapesten tartott gyűlésen megállapított felbontott eladási áratokra vonatkozó szerint.

szereplés nélkül.

szákkal együtt

100 kdb	18.20
50 " "	17.60
25 " "	17.00
12.5 " "	16.40
6.25 " "	15.80
3.125 " "	15.20
1.5625 " "	14.60
0.78125 " "	14.00
0.390625 " "	13.40
0.1953125 " "	12.80
0.09765625 " "	12.20
0.048828125 " "	11.60
0.0244140625 " "	11.00
0.01220703125 " "	10.40
0.006103515625 " "	9.80
0.0030517578125 " "	9.20
0.00152587890625 " "	8.60
0.000762939453125 " "	8.00
0.0003814697265625 " "	7.40
0.00019073486328125 " "	6.80
0.000095367431640625 " "	6.20
0.0000476837158203125 " "	5.60
0.00002384185791015625 " "	5.00
0.000011920928955078125 " "	4.40
0.0000059604644775390625 " "	3.80
0.00000298023223876953125 " "	3.20
0.000001490116119384765625 " "	2.60
0.0000007450580596923828125 " "	2.00
0.00000037252902984619140625 " "	1.40
0.000000186264514923095703125 " "	0.80

szűlt tiszta súlynak véve

55. kilogramm.

70. " "

50. " "

február 27.

AG

hívókat

artfogásába

Tisztelt olvasóinkhoz!

Szinyay Gyula, lapunk főszerkesztője, változott viszonyainál fogva nem szakíthat többé időt arra, hogy a lapkiadói teendőket vegye — s mint országgyűlési képviselő, kinek ideje javarészt a fővárosban kell tölteni, nem is teheti ezt — ennél fogva a kiadói teendőket — további intézkedésig **Kósa Barna**, lapunk f. szerkesztője látja el; fölkerjük tehát t. olvasóinkat, előfizetőinket és a hirdető feleket, hogy **ezentul minden előfizetési pénzt, hirdetési díjat s általában minden küldeményt egyenesen a szerkesztőségbe** (nagy-uj-utca, 1702. sz.) **sziveskedjenek intézni.**

A „DEBRECZEN” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Törvényhatósági városok szervezése.

Egy részletére vissza kell még térni a miniszterelnök temesvári beszédének, melylyel különben nem érdemes foglalkozni. Mert ez a beszéd nemhogy az előre fölcsigázott kíváncsiságot nem érte meg, hanem valósággal megdöbbentő bizonyosságot tett arról, milyen közönséges, sőt még annál is több: alantas az a színvonal, melyen a kormányelnök egész politikája mozog.

Sokat nem vár Szapáry gróftól senki. Nem tartják őt sem kis, sem nagy államférfiúnak, tudják, hogy véletlenség-ből lett miniszter és az maradt egyetlen kidomborodó tulajdonságánál fogva. Annál fogva, hogy alkalmazkodni tud a végletekig, a mit a többiek közt fényesen bizonyít az, hogy még Wekerle-t is megmeri nyilvánosan dicsérni, holott kétségtelen, hogy Wekerle sikereiben látja a maga itéletét.

De ha sokat nem is vártak Szapáry gróftól, a temesvári beszéd lapossága és üressége mindenkinek visszatetszett, mert hiszen erre a nyilatkozásra nagy ideig készült a miniszterelnök és éreznie kellett, hogy az ő erkölcsi vereségét és kö-

zelebbi bukását jelentő választási eredményre szemben legalább is a gondolkozásnak emelkedettségét várták abban a beszédben, melynek gögös czélja a közvélemény nyel való szónoki győzelem akart volt lenni.

Olvasni kell ezt a miniszterelnöki beszéd alakjába öltöztetett mondatthalmazt, mert szinte lehetetlen jellemezni. Mert tán azok sem találják el kellő megvilágításához a gyertyát, a kik a kormány fejének mondókáira hasonlatokat keresnek és találnak az elemi iskolai könyvekben. És épen ebből következtetjük mi a gyöngédebb tanúságot. Azt, hogy aki a magyar kormányt évek során át tagja, még sem lehet oly vépkép tartalmatlan, mint ez a beszéd, hanem hogy Szapáry gróf tulajdonképp a legnagyobb mértékben feszélyezve van, mert önmagának és a választásokból kikerült pártjának gyöngeségét érzi és mert tudatával bír annak, hogy a jövőnek programját nem ő lehet már hivataly megállapítani.

Körülbelül ez az egyetlen elfogadható magyarázata annak, hogy Temesvárott egyszerű rossz ismétlést hallotta az ország mindazoknak a törvényjavaslat-tervezeteknek, melyek részint már megfeneklettek, részint pedig még csak ezentul fognak megfenekleni, ha a mai gyámságot vezetőnek czége alatt kerülnek napirendre akár a szájkosár javaslatlalt is, mert ezt talán nem szükséges bizonyítani, hogy a klotür végtelének kísérlete a magyar képviselőházban még Szapáry-nál sokkal erősebb kormányelnököket is nyomban lehetetlenné tenne.

No de mi voltaképp arról akarunk most beszélni, ami Szapáry gróf temesvári beszédéből annál is inkább említést érdemel, mert Temesvárotl mondatott el, az ottani polgármesternek és a többi városi képviselőnek (hivatalos közlések szerint) dörgő eljenzése mellett.

A két szakaszba összezsugorított köz-igazgatási reformról szólva, a miniszterelnök többek közt bejelentette temesvári választóinak és általuk az országnak, hogy sorba következnek a törvényhatósági joggal fölruházott városok szervezéséről szóló

javaslat. És Temesvárnak oszlopos férfiai nem tartották szükségesnek, hogy bár csak nagy vonásokban is, kérjék a jelzést annak, mi szándéka van az ő képviselőjüknek és külön most saját már miniszterelnöküknek a városokkal? Hogy azokat is kinvezelt állami tisztviselőkkel akarja-e boldogítani és hogy a városok közvagyonának és jövedelmeinek kezelését is az ország különböző vidékeiről összeszedett »financzokra« akarja-e bizoni?

Helyén való lett volna ez irányban a nyilatkozatkérés azért, mert hiszen nem is oly régen, ép Temesvár urai voltak azok, akik írásban és — amint a következők mutatja — frázisokban védelmére keltek a városok fenyegetett önkormányzatának és gyűlésre, tanácskozásra, tiltakozásra hívták föl a többi város küldötteit.

Igaz, hogy a gyűlés megtartásától később elállottak a temesváriak, valószínűleg azért, mert már akkor motoszkáltak náluk az a helyi érdekű terv, hogy képviselőnek miniszterelnököt fognak. — De Szapáry grófnak tudomása kell, hogy legyen a temesvári város-gyűlés terveiről és kötelessége lett volna, hogy a köz-igazgatási reformokról, vagy épen a törvényhatósági városok szervezéséről beszélvé, kijelentse, mikép ezeknek a városoknak önkormányzati jogait tiszteletben kívánja tartani. E kijelentés elmaradása azt igazolja, hogy a temesvári urak szeretett képviselője, a belügyminiszter igenis fejszét fog a városok autonómiájára, melytől aztán a derék temesváriak hiában fognak gyűlésekkel és szabadelvű határozati javaslatokkal védelmezni.

A lengyel nemzeti gyász. Mikor a múlt év végén az orosz-lengyelországi provinciákban felmerült az az eszme, hogy Lengyelország felosztásának százados emlékét nemzeti gyászszal megünnepeljék, három galicziai befolyásos lengyel kiáltványt intézett a lengyel néphez s a manifesztáció ellen nyilatkozott, hivatkozván arra, — hogy afele manifesztáció ellen az orosz kormány kegyetlen represszáliákat alkalmazna. Hanem a kiáltványban az orosz-lengyelországi provinciákban nem volt semmi foganatja s az ottani lengyelek el vannak határozva a nemzeti gyászt

legalább azzal demonstrálni, hogy tartózkodnak egy a nyilvános, mint a magánmulatságoktól. A konzervatív lengyel sajtó ezt az eljárást nem helyeselte s most erre a varsói lengyelek hosszabb nyílt levelet intéztek a galicziai lapokban Mohnaczky Ödön galicziai képviselőhöz, Dzjedusiczky Adalbert grófhöz és Romanovics Tadeushoz, mint a kik az említett kiáltványt kibocsátották. Minthogy e nyílt level legalább megközelítő fogalmát adja annak, mily elkésredés uralkodik az orszálatlaltal lengyelek közt, röviden ismertetjük annak tartalmát. »Az 1863-iki szabadságharc leverése után — mondja a nyílt level — megadtuk magunkat sorsunknak attól való felelőnkben, hogy sorsunk még rosszabbra fordulhat. Ebben a magunktartásban már gyakran odáig mentünk, a hol a megaláztatás kezdődik. Adakoztunk az orthodox egyházra, tisztelegtünk a kormányzó palotájában, sőt még a Muravjev-emlék-szoborra is gyűjtöttünk. S mi lett az eredménye? Az, hogy ellenségünk nem szűnik meg bennünket üldözni, sőt még kegyetlenebb irányunkban. Nemzetiségünket, vallásunkat és nyelvünket példátlanul elnyomja, páriák vagyunk hazánkban. Nap-nap mellett legszentebb jogainktól rabolnak meg bennünket. Az utóbbi években intelligenciánk — ha nem is egészen, de legalább nagyobb részben, — végre tudatára ébredt ennek, s azt mondták, hogy ennek meg kell változnia. — Nekünk kötelességünk megmutatni, hogy nem vagyunk értelemtelen csorda. E vből elhatároztuk, hogy az orosz uralom kezdetének századik évfordulóját kündülő pontul választjuk egy újabb éra megkezdésére. Ez eszme külső jele, a gyászolás csaknem az egész népnel érvényre jutott minden rabeszelés és kényszerítés nélkül. Azután elmondja a level, hogy a represszáliáktól nem félnek, mert mindegy, akár megadják magukat a zsarnokságnak, akár nem; példa erre a baltvidéki provinciák, a hol a németek mindig a legkészségesebb szolgálóik voltak a cárizmusnak, mégis erőszakkal eloroszosították őket. Az eddigi magatartással nem lehet a helyzetet segíteni, határozottan meg kell változtatni az orosz hatalom iránti viselkedésüket, a szatrapa-uralomnak morális oppozíciót kell ellenébe állítani.

Püspök és plébános.

— A csongrádi nyílt level. —
Hegy Antal csongrádi plébánosnak a nyílt levele, melyet mi is közöltünk, általános feltűnést keltett.
A közönséget most már csak az a kérdés foglalkoztatja, hogy a plébános, a ki ezt a gravis inreverenciát követte el, mi ténik majd?
S e m m i.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Egy kópé fogás.

— Kép az orosz életből. —

Alig néhány éve, Péterváron egy bizonyos francia, ki magát Chevalier de F.-nek nevezte, bejáratos volt minden előkelő házba. Szívesen fogadták mindenütt, sőt nem egy magas személyiség barátságát és bizalmát is megtudta nyerni. A lovag ur igen sok szalonban megfordult, de meg volt az a rossz szokása, hogy mindenütt — persze a gazda tudta nélkül — vitt magával valami értékes emlék-tárgyat, most ezüst neműt, majd arany érték-tárgyakat, de az ékszereket sem vetette meg. Azonban, mint mondják, »addig jár a korsó a kutra, míg el nem törik«, lovagunk is rajta vesztett egyszer, ep a játék-asztláról akart valami pénzes erszenyt, mely természetesen a szomszédjéé volt, nagy ügyesen elzsebeim. Tetten kapták, s rövid uton inasokkal kilöktették a házból.

Chevalier de F. ezután, mivel érezte, hogy rossz fát tett a tüzre, sietett Pétervárt mielőbb elhagyni, sőt már az sem lett volna ellenére, ha az orosz határt is a hata megett tudta volna. Magában az ország belsejében utlevél — nélkül is utazhatott; de már az ország határan nagyon is megkivánták az utasoktól azt.

— Már pedig ez oly szigorú törvény uram, magyarázta neki egy határszéli városka bóbészü vendéglőse, hogy a kormányzó mindenkit, ki utlevél és igazoló-jegyet nélkül lépte át a határt, vissza toloncoltatta a határon. — Hisz ez kiüüb, gondolta lovagunk; ki mindjárt a kormányzóhoz sietett. Ott ugy mu-

tatta be magát, mint báró St. A. Előadta, hogy Varsóban tartózkodván, arra a gondolatra jött, hogy egy igen jó barátját, egy lengyel gróft, kinek kastélya az orosz határ közelében van, meglátogat. Szándéka volt egyuttal az is, hogy egy kevés időre — a teli mulatságok gyönyöreinek élvezése végett — bekukkan Pétervárra is, de nem akarták tovább eresztani. Meg van győződve, hogy a kormányzó, ki maga is jobb társaságokból való ember, egy idegen nemesem fog megakadályozni — csupán formai hanyagságok miatt — abban, hogy az Pétervárt fennakadás nélkül meglátogassa. De ha mégis beállana ez az eset, akkor ő, mihelyt a fővárosba érkezett, be fogja vádolni magas rangú ismerőseivel, mind a kormányzót, mind hivatalnokait.

— Uram, válaszolt ingerülten a kormányzó, engem nem szabályozhatnak eljárásomban sem az ur magas rangú ismerősei, sem az ön előkelő származása, mert én szigorú rendeleteimet sem az ön, sem bárki más kedvéért nem léphetem át. Mivel utlevél és minden engedély nélkül lépte át a határt, biztosítom róla, hogy ugyanazon módon kényszeritem azt el is hagyni. Menjen vissza Varsóba, vagy ha önnök tetszik, Párisba, hozza el onnét igazoló-jegyeit, aztán nem akadályozom pétervári utjában, sőt még azt sem bánom, ha ott be is vádol engem, mert egyszerűen a határon át szállítottam. De jegyezze meg azt is uram, hogy az orosz császár egy tábornok és kormányzója, ki ismeri hivatala kötelességeit, soha sem enged magát megfélemlíteni, vagy befolyásoltatni egy idegen fecsegéstől, fenyegetéstől, bárha az az idegen a legmagasabb rangosztályhoz tartozzék is. Most pedig —

Ekkor cseugetett a tábornok és előkelőn mosolyogva, e parancsot adta a belépő szolgálattevő altisztnak:

— Ez urat tüstént beültetted egy kocsiba, s minden késlekedés nélkül átvitetted a határon. Két kozák kísérje a kocsit egész a határvonalig, honnan aztán a báró ur gyalog is tovább mehet. Azt azonban ajánlom önnök báró ur, hogy igen okosan teszi, ha többé országunk határát nem lépi át.

Egész megkönnyebbülve választott az utazó, ki sem báró, sem lovag nem, de egy közönséges, furfangos strassbourgi kóborló színész volt:
— Tábornok ur, ön ugy beszélt, mintha az én számból vette volna a szót. Ezen elemény után bizonyára nem lesz kedvem Oroszországot még egyszer felkeresni. De hogy a tábornok ur mily igen okos, és kötelességeit tisztelegesen teljesítő ember, azt soha sem fogom elfeledni, sőt örökké köszönni fogom, hogy tovább utazásomról ily eredeti módon gondoskodott.
Egy dalocskát füttyörészve üle be a báró a várakozó »kibitkába.« Ha az öreg tábornok ismerte volna a »Czár és ács« című opera szövegét, akkor emlékezett volna arra a melódiára is, melyet a báró füttyölt, és a melyet a nevezett operában Saardam város polgármestere énekel:

»De én okos és bölcs vagyok Nem csálhatnak meg a gazok.«

Két nappal később a nevezett kormányzó egy hivatalos közövénynt kapott a pétervári rendőr-főnökségtől, melyszórol-szóra így hangzott:
»Egy fiatal francia, ki hamisul nemes embernek adta ki magát, s kit Szent-Pétervá-

ron mint F. lovagot, Rigában pedig mint St. A. bárót ismertek, de ki voltaképpen először bádeni pinczér, majd strassbourg-i színész volt, és a ki számtalan lopás és csalások miatt megszökött, a határok felé menekült. Epazért minden határszéli kormányzót és hivatalos közegyeket felhívott, hogy éber szemmel vigyázzanak a közveszélyes emberre, kit ha elfognának, minden késedelem nélkül — biztos kíséret alatt — küldjenek vissza Pétervárra.
Mikor a tábornok ez irást átolvasta, dühtől elfojtott hangon, s a lábaival toporzékolva kiáltotta:

— A menydörgős adát, hisz ez a ficzkó éppen az, a kit én tegnapelőtt még magam vitettem át a határon!

Átdolgozta: Páfi Mór.

RÖGÖS ÚTON.

— Elbeszélés. —

Írta: Kovács István.

Letelt a gyzászév; Fogarasi Ida levetheti a gyzászruháat, melylyel egy álló esztendeig meggyászolta férjét.

Mezeinél jól emlékezett arra a napra, mikor Fogarasi Béla után bezártul a sirbolt ajtaja. Ugy megsajnálta akkor azt a szegény husz éves asszonyt, hogy vigasztalni sem tudta. Jobb volt ugy. Hiszen nem fogott azon az aszszonyon a vigasztaló szó azután sem. Beszélhetett neki, hogy majd másképen lesz, ha a gyzászév letelik. A ruhán kell elkezdenni a bánnatos multtal való szakítást. Az az égszín-kék habos ruha olyan jól illett neki leánykorában is. Egy kis derű az arczon, mosoly az ajakon,

Hegyi plébánosból kanonok soha sem lesz, az előre látható; de büntetést sem róhat ki rá a püspöke ezért a dologért. Legfőkébb, ha a nyílt levelet gunyiratnak minősítik, a mi valószínűtlen. De ha megtörténne, akkor a püspök bizonyos időre, vagy egészen felfüggesztheti Hegyit az egyházi funkcióktól. Hanem a beneficiumait a plébános továbbra is élvezné a felfüggesztés daczára is — mert világosan megmondják azt a kánoni törvények, — hogy:

„A ki az egyházi közösségből kizáratik, vagy hivatalától felfüggesztetik, ezáltal ipso jure nem veszti el javadalmát.”

Mert úgy áll a dolog, hogy Hegyi plébános, a kit Csongrád városa a maga „jus patronatus”-ánál fogva élethossziglanra választott meg, mely választást a püspök is megerősítette, teljesen nem mozdítható el hivatalától. — ha csak bizonyos inkorrektégeket nem követ el, melyek generális suspenziót vonnak maguk után.

Hanem a jelen esetre nézve ez a lehetőség nem áll fenn, s erőszakoskodás volna még az is, ha a püspök Hegyit az egyházi funkcióktól felfüggesztené. Ez esetben a püspök adminisztrátort nevezne ki Csongrádra, — a kit a plébános tartoznék fizetni. Hanem a parochus továbbra is Hegyi maradna, — s a mintegy 15,000 forintnyi évi javadalmat nem veheti más föl, csupán ő, ha csak nem adja be lemondását, a mire azonban kényszeríteni nem lehet.

Azt mondja a csongrádi nyíltlevelű egy helyen:

„Kegyelmeséged, talán a multak tapasztalatain okulva, nem érzett magában hajlandóságot arra, hogy engem vonjon felelősségre.”

Csak a beavatottak értik meg e szavak jelentését.

Néhány esztendővel ezelőtt Hegyi Antal benn volt a váci aulában. De már akkor is oly független gondolkodású, szokimondó, egyenes ember volt, hogy Schuster püspök nagyon nem szívesen látta maga körül. El is követelt mindent, hogy eltávolítsa Vácra a püspök ugyancsak megkönnyebbülten lélegzett föl, mikor Hegyit csongrádi plébánossá választották meg.

Nem ez az első eset különben, — hogy Schuster püspököt a papjai nyilvánosan megtámadják. — Pár évvel ezelőtt is történt hasonló dolog.

A váci egyházmegyének egy fiatal káplánja melletten feküdt Budapesten a kórházban. Több ízben hiába iparkodott pénzbeli segítséget kapni a püspöktől s tisztán arra a csékelyre összegre volt utalva, a mit megíakarított magának. Hanem ez a pénz csakhamar elfogyott s a beteg a legnyomasztóbb helyzetben volt.

Ekkor a káplán egy barátja, a ki tábori lelkész, éles hangon tartott nyilatkozatot tett közzé a lapokban, azt mondván, hogy a püspöknek nagyon hiányos egyházi ismeretei

— még ha erőltetett is — elüzi a szivre nehezéd bánatot s abból a két kék szemből a boldogság fénye fog újra sugározni.

A sok beszédre reá hagyta, hogy majd másképpen lesz; pedig maga sem hitte.

Síríg tartó bánat is van a világon? Mezeinél nem hitte. Megmutatja a püsköst előtti vasárnap.

Mezeinél alig várta a templomba hívó harangozást, sietett a templomba. Útja a Fogarasi-ház előtt vitte el. Az ablak függönyök egészen le voltak eresztve, jelül annak, hogy a ház asszonya nincsen otthon.

A templom hajóján végig haladva, nem kellett soká kímélnődnie, észrevette Idát a szószék előtti székben imádkozva, nem a régi, hanem új gyászruhában, melyet most vett fel először.

A gyászév letelt, az új most kezdődik. Mezeinél kerülte az ájtatosság; azt a buzgón imádkozó asszonyt nézte folytonosan. Más alkalommal az isteni tisztelt után ott maradt még a székben egy fohászra; most ő jön ki először a templomból, oda áll szemben a lépcsővel, hogy el ne tévessze szeme elől Idát. Majd a helyes utra téríti ő.

... Itt van előtte bánatos arczával, szemében az utolsó „Amen”-nel előtört két könnyecsepp még most is ott csillog. Beszéljen a lelkére, ha tud.

Mig a lépcsőn lejön, némán üdvözlí s bizony szó nélkül elmenne előtte, ha mellette nem teremne.

— Ej, ej, kedves Idácskám, már csak nekem kell előkeresnem azt a kék habos ruhát, látom.

— Hiába lenne a fáradsága, Lenczi néni, nem találna meg.

— Rajtad szeretném én azt látni, lelkem.

lehetnek, mert különben tudhatná, hogy működésre képtelen papjának nyugdíjat tartozik adni az erre való alpból.

A nyilatkozatnak meg is lett a hatása, mert a püspök már másnap évi 300 forint nyugdíjat utalványozott ki a beteg számára. A mi mindenesetre különös volt, mert a káplánnak voltaképpen 600 forint járt volna.

De hát Schuster Konstantin nem valami bőkezű, bármily nagy is a jövedelme. Volt is már e miatt nem egy heves jelenete. Megtörtént például a következő dolog évekkkel ezelőtt:

Petróczy plébános 90,000 frtot hagyott végrendeletében arra a célra, hogy a négyosztályú váci piarista-gimnáziumot nyolc osztályúvá emeljük. Hanem a 90,000 frt kamatai erre nem lettek volna elegendők s a felsőbb osztályokat csak azért sikerült létesíteni, mert Peitler püspök, Schuster elődje, — megígérte, hogy a még szükséges évi hét-nyolcszáz forintot ő fizeti meg a magából. Mikor aztán Peitler meghalt, Schuster hallani sem akart erről a további fizetésről s az év vége felé már nem tudták kiadni a professzorok fizetését.

Ekkor Trautwein, a piaristák érdemudis rendjének akkori provinciálisja, fogta magát és elment Vácra, audenciára a püspökhöz, a ki egykoron maga is piarista volt. Schuster másfél óra hosszat nagy nyájasan beszélgetett mindenről, csak a pénzkérdésről nem. Végre Trautwein kifakadt:

— Kegyelmes uram, az most a kérdés, hogy lesz-e pénz, vagy sem?

— De kedves nagyságos ur, — szólott a püspök kissé meghökkenve, — hiszen ráérünk még arról beszélni!

— Bizony nem érünk rá, — kegyelmes uram! Ha kell a főgimnázium, hát tessék fizetni, mert ha huszonegy óra múlva a kellő összeg nem lesz meg, hát én a magam jogánál fogva holnaputánra kiadom a rendeletet, hogy a négy felső osztályt tüstént oszlassák föl! Ajánlom magamat!

Huszonegy órával később a püspök kiutalványozta az összeget. És azóta kiutalványozza minden esztendőben.

Viszont meg kell hagyni, hogy Schuster püspök nagyon jó gazda, — a ki bámulatosan rövid idő alatt kifizette az adósságokat, a miket elődje hagyott hátra. Egy pár lovat tart csak, lakomái nagyon frugálisak, még akkor is, ha vendégei vannak, mert takarékoság a végletekig, ez az ő jelszava.

Peitler püspök alatt néhány cseléd konvencziós földeket kapott. Schuster azon kezdte, hogy ezeket a földeket visszavette. Igen ám csak hogy nyár volt éppen s a földek már be voltak vetve. A cselédek tehát arra kérétek a püspököt, hogy legalább aratás utánig várjon már a föld visszavételével. Schuster dehog hallgatott rájuk. Kifizette nekik a — vetőmag árát, hanem a gabonát, azt ő arattatta le magának.

A kirakatba való a ruha a szemnek; nem azért vesszük meg, hogy az unokáinknak emlékre eltegyük.

— Tudom s épen azért oda ajándékoztam a két Kardos árvának, confirmatióra készültek, mindegyik kis leányunk lett egy-egy ruha belőle. Ugy sincsen szegényeknek, a ki adjon.

— Nincsen, persze hogy nincsen. Jól tetted, ki is ment az már a divatból. Jaj, te Ida, ha láttad volna a Kovásznai boltjában azt a hercegnői ruhát virágos foulardból. Elragadóan néznél ki benne.

— Nem illet már az engem meg.

— Kész vén asszony vagy, lelkem.

— Csak a szívem öregedett meg...

— A sziveddel van bajod? Ott kezdted, a hol két évvel ezelőtt elhagytad, mikor Fogarasinél lett belőled. Mintha asszony se lettél volna... Felzavarta valami szived nyugalmát s mint valami 16 éves leány nem tudod, hogy mi a bajod...

— De hiszen, Lenczi néni, csak nem hiszi?...

— Jó, jó, dehogy hiszem. Valami titkot rejtegetsz s azt akarod, hogy senki se legyen részese. Nem vágyol mindjárt zárdába is?...

Ne ámitsd magad lelkem, a szív sohasem öregszik meg. Nezz meg engem. Már tulleptem a deresedni kezdés idejét, a hajam pedig egyszer épen olyan bogárfekete volt, mint a tied; azért van egy nap az esztendőben, mikor az öreg apjoknak olyan czuppanós csókkal kívánok jó reggelt, hogy magamnak is arcomba szökik tőle a vér. Tudod, hogy melyik nap az?

Házasságunk évfordulója. A mi szívünk most is olyan fiatal, mint 30 évvel ezelőtt volt. Most is visszacseng fülemből az első „szeretlek” szó, a madár, mely az „amen”-t csicseregte reá, örökül hagyta fiókáira a dalt s azt mi sem fe-

A Hegyi plébános nyílt levelével most mindenesetre negint gyarapodik a püspök nyomtatvány-gyűjteménye.

Schuster Konstantin ugyanis hűségesen eltesz minden olyan hírlapot, melyben valami kellemetlen van elmondva róla.

Es ez nem éppert ritkán esik meg.

BELFÖLD.

Az új országgyűlés ünnepélyes megnyitása immár küszöbön van; a király e hó 22-én tartja meg az országgyűlés két házának tagjai előtt trónbeszédjét s az új képviselőház már pár nap múlva összeül, hanem azért még az első formások dolgában is bizonytalanságok vannak. A ház elnökjelölésére nézve megállapodott ugyan már a kormány, a menyében jelöltje csakugyan Bánffy Dező báró lesz. De egyhangú választásra nincsen kilátás, mert az ellenzéki pártok előreláthatólag Pechy Tamásra fognak szavazni. Igen valószínű, hogy Pechy a kormánypártból is kap szavazatokat s így a választási aktus igen érdekesnek ígérkezik.

Ötszáz kérvény a primáshoz. Azon hirre, hogy a primás pénzt osztott ki az esztergomi szegények között, — egyszerre ötszáz kérvény érkezett a primáshoz.

Wekerle nagybányai díszpolgár. Nagybányán a legközelebb tartandó városi közgyűlés Wekerle Sándor pénzügyminisztert, a város országgyűlési képviselőjét, díszpolgárrá fogja választani. Az erre vonatkozó indítványt sokan írták alá és a hatósághoz benyújtották.

Baross kitüntetés. Mint a »Magyar Ujság» értesül, a német császár Baross Gábor kereskedelmi miniszternek a kereskedelmi szerződések megkötése alkalmából az első osztályú vörös sasrendet adományozta.

Kinostári kimutatás. A pénzügyminiszterium közzétette az állampénztári kimutatást az 1891. évi negyedik évnegyedről. E szerint a bevételek voltak 121,626,773 frt 13 $\frac{1}{2}$ kr. vagyis 9,171,499 frt 26 $\frac{1}{2}$ krajczárral kedvezőbb, mint az előző év hasonló időszakában, a mikor 112,455,273 frt 87 kr volt a bevétel.

A kiadások voltak 87,916,226 frt 77 kr vagyis 6,574,054 frt 3 $\frac{1}{2}$ kral kedvezőtlenebb, mint az előző év hasonló időszakában, a mikor 81,342,172 frt 73 $\frac{1}{2}$ kr volt a kiadás. Az egész negyedév mérlege tehát 2,597,445 frt 23 kral kedvezőbb a mult évi utolsó negyedével. Az egész 1881. évi bevételek összege azonban 26,528,355 frt 40 kral, az egész évi kiadások összege pedig 35,104,565 frt 54 $\frac{1}{2}$ kral lévén nagyobb, az 1891. év mérlege 8,516,210 frt. 06 $\frac{1}{2}$ kral kedvezőtlenebb, mint az 1890 év mérlege.

KÜLFÖLD.

Meghalt fejedelemsasszony. Darinka fejedelemsasszony, Daniló elhunyt montenegrói fejedelem özvegye, Velencezen meghalt.

Az uralkodó családok összes tagjainak száma az elmúlt esztendő végén 717 volt; 357 férfi és 360 nő. Legidősebb az uralkodók közt Adolf luxemburgi nagyherceg (75 éves), a ki csak tavaly foglalta el trónját. Az uralkodó családbeliek közül pedig a legidősebb Mecklenburg-Schverin Alexandria nagyhercegnő, I. Vilmos császár nővére, a ki 89 éves; Nemours hercegnő is 78 éves már.

A nagyherceg utáza. Moszkvából érkező hírek szerint Sergius nagyhercegnek kormányzói állása meg van ingatva, és néhány hét múlva »egészségi tekintetéből» hosszabb

ledtük el. A téli zivatar után, tudjuk, hogy tavaszi szellő susogása következik; a bánattól a megnyugtató vigasztalás vezet az örömhöz. Mi az a két évi asszonyosság az enyémhez képest? Az özvegyi látynak sokszor nagyobb ára van, mint a pártának.

— Valóban, az enyém például megvehettelen.

— Na, na, akadhat valaki, a ki a fekete ruhán át is megtalálja az utat szivedhez. Valaki nagyon érdeklődik Fogarasi Béla özvegye iránt. Ne légy kíváncsi, hogy kicsoda, azt más-korra hagyom.

Mielőtt bucsut vett volna Mezeinél Idától, visszatért még egyszer hozzá, megsimogatta arcát s mosolyogva susogá fülebe:

— Holnap megnézzük Kovásznainál azt a...

II.

Vasárnap délután van. Fialalokból, öregből külön csoport verődik össze. Amazoknál foly a gyűlhely megállapítása feletti rábeszélés; emezek kezökben imakönyvvel ballagnak hazafelé egy-egy meglepetésnek szánt esemény elbeszélésénél meg-megállva, hogy csudálkozásuknak kifejezést adjanak; este lesz, mikor kikopnak a beszédből.

Az utca közepén vidám gyermekek csoportja tarkálk. A »hangadó» egy bottal kezében megy elől, néha visszafordul, ha nem tetsző hang üt meg füleit; hármán-négyen kapaszkodnak karjába s ő arczáról leolvasható felsőbbbségi önértéssel szorgalmazt igazságot. Ki a mezőre, szabad a játék.

Fogarasi Ida az ablakon át nézi a tarka csoportok hullámzását. Szemei megpihenni látszanak egy-egy vidámabb jeleneten s figyelmét az sem köti le, arczára az sem von derültebb vonást. Nem vágyik mulatni, nem vár senkit.

külföldi utra fog indulni. A nagyhercegnék számos surlódása volt Moszkva legelőkelőbb személyiségeivel, többek közt Alexejebb polgármesterrel. Egy napon ugyanis a kínai városrészben a teherkocsik hosszú sora elvágta a nagyherceg kocsjának útját, mi miatt annyira felfingerült, hogy azonnal elhívatta a polgármestert és ráparancsolt, hogy a kínai városrészben a teherkocsik forgalmát tiltsa el. A polgármester a kereskedelmi érdekekre való hivatkozással, a nagyherceget szándékának megváltoztatására kívánta bírni, de hasztalanul. Ennek következtében bepanaszolta a nagyherceget a belügyminiszternek, a ki azonban soká nem mert jelentést tenni a csárnak. Végre is ez más oldalról meg tudta a dolgot és erőlyes megrovással illette a nagyherceget, egyuttal a közlekedési tilalmat azonnal feloldotta.

Milán tervei. A »Tempo» Milán királylyal folytatott beszélgetést tesz közzé, mely szerint utóbbi kijelentette, hogy kizárólag fia érdekében határozta el magát, hogy fentartott jogairól teljesen lemondjon, mivel ez az egyedüli út arra nézve, hogy Sándor király anyja a királytól távol tartassék és végeleges megoldás érressék el. Szerb állampolgári jogáról lemond, a nélkül, hogy más állam kötelekebe való felvétel iránt törekednék. Az a szándéka, hogy Párisban nyugodtan megőregedjék.

Ujdonságok.

* **A »Debreczeni Ellenőr»** tegnapi számában teljes elégtételt szolgáltatott Dr. Bakonyi Samunak, lapunk főmunkatársának, azon méltatlan és ok nélküli támadásért, melyet ellene »Egy magyar orthodox sídó» intézett. A »Debr. Ell.» közleménye, mely még erősebben elítéli azon kvalifikálhatatlan támadást, mint mi magunk tettük, következőleg hangzik:

»Lapunk szombati számának »Nyílt-terczimű rovatában foglaltakra vonatkozólag kötelességünk kijelenteni a következőket: Az azon rovatban foglaltakra nem terjed ugyan ki a szerkesztőség felelőssége — de ezuttal erkölcsi érzetünk s jó izlésünk készítet annak kijelentésére, hogy mi azt a cikket — miután a »Nyílt-ter» rovat kizárólag a kiadóhivatal hatáskörébe tartozik — el sem olvastuk, meg lévén róla győződve, hogy egyedül felekezeti kérdések megvitatásáról van szó; s ugyancsak kiadóhivatal is így vélekedvén, olvasatlanul került az a nyomdába — s így történt aztán, hogy napvilágot látott talantjáró támadásai-va, srutszemélyeskedéseivel együtt — melyek, hogy éppen a mi lapunkban jelentek meg, kik a sajtó tisztességére oly annyira feltétekeny vagyunk — kimondhatatlanul sajnáljuk. Annál inkább, mert mi azt az egy sort, hogy a »Nyílt-ter»-ben foglaltakért nem vállalunk felelősséget — nem akarjuk olyan rejtett ajtónak tartani, melyen t esetleg felelősségre nem vonható egyének is felelősségük tudatában oda hőkölőgögtethetik e lapok olvasóközönsége elé a személyes rágalmak egész özönét. Szolgáljanak e sorok részben elégtételül a méltatlanul s ily alantas durva módon megtámadott, általunk becsült férfunak, kihez különben személyes barátságunk rokonszenve is fűz, másrészt pedig mentesüljünk lapunk olvasói előtt, kinek jó izlését méltán sérthették ama közlemény alacsony hangu, qualificálhatatlan durvaságai.»

Ki is jönne egy szomorú asszonyhoz szomorkodni, résztvenni a más bánatában, mikor a magáé is elég. Ő akarta így, magára hagyta.

Talán mégis van valaki, a ki szomorkodni akar vele együtt. Könnyebb a teher, ha ketten viselik.

Az ajtón halk kopogtatás hallatszik. Ida összerendez, mintha gondolatban eltalálta volna a látogató kilétét, — s alig van ereje a belépésre az engedelmet megadni.

Ő volt, Jándi Kálmán.

Nem siet elibe, hogy üdvözölje. Mig kezét ajakához emeli, eloszlik zavara, mely annak a férfinak megpillantásakor kiült arczára.

— Nem csalódtam, hogy egyedül találom mondá Kálmán egy közeli szőlőre leereszkedve.

— Ha megengedi, társalgással szórakoztatom.

— Félek, hogy unalmas órák emléket szerzi meg érette jutalmul.

— Ujra, ez a rideg hang...

— Akarja, hogy önhitt legyek?!

— Gyakori megjelenésből meggyőződhetett volna, hogy legkedvesebb óráim azok, melyeket körében tölthetek.

— Férfi ön is, — hízogó szavakkal jól fel van fegyverkezve.

— Szememre hánnya, hogy a hitnek legkisebb szikráját sem tudtam keblemben felgyújtani, mely megvilágítaná őszinteségemet...

— Csudálkozik rajta? Hiszen asszony vagyok. Miden szó, mely férfi ajakáról elhangzik, az ész tisztító tüzén meg nálam keresztül. Mire megérténem, semmivé válik mind.

— Az asszonynak is van szive, mely megköveteli jogát.

— Ön e szerint nem hisz az érzéketlenségben.

* Saj

végtagyalás törvényszék Rudnyánszki hó 7-én, nyomda tulajdonos szerkesztő hó 14-én

* A

gatójára S kész, elnök Benedek Gyula, a gazdájára p

* Az

latozókat sőt azokat vehetik a marconaból a várvá v

* A

lyet e hők ben sikerült volt ez. B gens (nem begyűlték latság fény dícséretre)

A lányok, perczig se kellett nem m u l a

ber, hogy alább 7- zsinorozo

czos. Az arany fias négyesek tánczolt.

Lorándné (Debreczmanné) Sándorné Sámuelné

Leányó Örléy M. Olga és

lia, Jaka ságnak, nyecskeje Fényes szerető folytatás

rály Gyulóje, a hajtasu

* bört

szek bök ki. Az egy lát sikerült tetőzete nagy re

le szeri lából s felhalm száraz boknak

egyéb ijedség legelősi atkiser

geli n vissza

Az ép

világo hitelle

mond veltől csület nyitva

ber az orszá megsz

jét be hosszú zalma szive

a férj ütött mert

eskü mely kezd

jára mar

mely a m

örök fájt

vart sebi hos

hetl titk nyu

nek zok álta

* Sajtóperek. Kőzelebb két sajtóügyi vértárgyalás tartatik meg a debreczeni kir. törvényszék előtt. Csajkos Gyulának sajtópere Rudnyánszky Gyula szerkesztő ellen márczius hó 7-én, Rosenbaum V. Vilmos nagyvárad nyomda tulajdonosnak Iványi Ödön nagyvárad szerkesztő ellen indított sajtópere pedig márczius hó 14-én tárgyalatik.

* A munkások dalkörének igazgatójává Szabolcska Mihály ev. ref. lelkész, elnökévé Nicht József, alelnökévé Benedek János, első jegyzőjévé Kurian Gyula, második jegyzőjévé Port Károly, gazdájává pedig Zsinkovics Béla választották.

* Az obsit. A 79-ik évben besorozott katonák obsit levelei már ki vannak állítva, sőt azokat az elbocsátandó hadfiak már át is vehetik a katonai ügyosztálynál, hol most marconánbál-marconánbál alakok jelentkeznek a várvá várt obsitért.

* A b.-ujfalusi ifjuság bálja, melyet e hó 13-án ültek el, a lehető legfényesebben sikerült. Valódi magyaros és uraltság volt ez. B.-Ujfalu, Bihar, s Debreczen intelligens (nem a talmi intelligentiát értjük) népei begyűltek ide. A fesztelen, de mégis uraltsági fényes sikerét bizonyára a rendezőség dícséretreméltó fáradozásai eredményezték. — A lányok, menyecskék nem pihenhetek egy percig sem, mindig újabb és újabb tánczra kellett menniök, mivel oly sok volt a mulatni vágyó fiatal ember, hogy minden tánczosnőskére jutott legalább 7-8 frakkos, klakkos, s feszes, dusan zsinórozott czivil illetőleg huszárönkéntes tánczos. Az öregek is méltó vetélytársaikként az arany fiataloknak, mind mozgósítva lettek a négyesek alatt, melyeket aztán így 50-60 pár tánczolt. Jelen voltak asszonyok: Szunyogh Lorándné, Fényes Lajosné, Vecsey Imréné (Debreczen), Baranyi Zsigmondné, Orley Kalmánné (N.-Várad), Róth Endréné, Béressi Sámuelné, Tamássy Gézáné, Szakál Pálné stb. Leányok: Fényes Irén, Draveczky Málka, Orley Magda és Irma, Tóth Paula, Balázsházy Margit, Serényi Vilma, Krántzky Olga és Viola, Beöthy Klára, Péchy Kornélia, Jakab Gizella stb. — A kellemes mulatságnak, melyre a vidék oly sok és szép menyecskeje, leánya, ifja gyűlt össze, másnap a Fényes Lajos és Szunyogh Loránd urak vendégszeretői uraltságnál lón egy még kellemesebb folytatása.

* A nagy bankók. Ma fizeték ki Kőrly Gyula városi aljegyző, a téglavetőknek 3 darab ezres ropogós hajtású és selyem fogású nagy bankót.

* Tűz a karczagi törvényszék börtönében. E hó 12-én a karczagi törvényszék börtönében hajnali négy órakor tűz ütött ki. Az emeletes börtönépület cseresepeteje egy lángszloppá vált s csak hat óra tájban sikerült megközelíteni az égő és összeomlott tetőzetet. A tűz a városban természetesen nagy rémületet keltett. A megejett bírói szemle szerint úgy keletkezett, hogy a kemény falból szikrák pattantak ki, s a tűz a padlások felhalmozott nagymennyiségű kényébe kötött száraz kaka között lobbot vetett. Elégelt a raboknak a padlásokon levő nyári ruhájuk s több egyéb ruha és pokrócznemű. A raboknak az ijedségen kívül egyéb bajuk nem lett, mert legelőször is ezeket vették ki a cellákból s át kísérték a varosháza helyiségébe, a hol reggel nyolcz óráig voltak elhelyezve. Azután visszaszállásolták őket a földszinti börtönökbe. Az épület biztosítva volt 4000 frt erejéig.

— Valóban nem. Ön ámitók vannak a világon, de érzéketlenek nincsenek.
— Az önámítás legszebb példája az ön hitlensége.
— Engedje meg, hogy egy másik példát mondjak reá. Három év előtt egy fiatal embert vetett önnek útjába a sors. Véletlen volt a találkozás. Ön elvesztette karpereczét, — a becsületes megtalálóknak jutalma az lett, hogy nyitva állott előtte háza ajtaja. A fiatal ember az első találkozásnál bele tekintett mennyországot ígérő szemébe; — a másodikonál megszerette, — a harmadikonál, midőn férjét bemutatta, lemondott fájdalomának. — Két hosszú év alatt tanuja volt boldogságának, bizalmas barát lett; tudott nevetni akkor, midőn szíve tele volt keserűséggel. Minden csók, mely a férj és feleség ajakán elcsattant, vérző sebet ütött szívében s ő nem kerest gyógyító irt reá, mert tudta, hogy a helyet, a hol találhatna, az eskü szentsége tartja előtte zárva. Minden szó, mely az oltár előtt kimondott igen-re emlékeztetett, esabitólag vonzotta az elkarhozás útjára s az erős akarat kínos küzdelem után maradhatott csak győztes. Minden tekintet, mely az ön szeméből a boldogságot sugározta, a megsemmisülés sötéttségét borította reá. Felve őrködött a hitvesi hűség megtartása felett, — fájt neki a gondolat is, hogy a szívnek a zavartalan boldogság látása által előidézett erősebb dobbanásánál, egy önfelelt pillanatban hosszasan rajta felejtett tekintetével is megsértetheti, — remegett, hogy elárulja a feltevértől titkot, felzavara annak a csendes otthonnak nyugalmát, mely a házias élet szentélye. Ön nem tudott e szenvedésről semmit.

Látta azután Önt a férj koporsója felett zokogni, megtanulta tisztelni az özvegyi ruha által eltakart fájdalmat; elkísérte Önt gyak-

* A szatmári tisztújítás. Szatmármon tegnapi volt az általános városi tisztújítás, minden maradt a régiben.

* Harczias vaddisznó. A Halápon már napok óta ijeszítgette az embereket egy hegyes serti, aczelos agyaru vadkan. Igen sok embert megkergetett, de még többet felszorított a fára is. Valóságos zomb lett a dühös kan a Halápon. Ma már azonban ismét ment a Haláp a rőfögő szörnytől, melyet nem egy puskás ember kivánt halálosító fegyver csöve elé, mert a dühögő kant két csendőst, kiket szintén vakmerően megtámadott, agyonlőtte. Az elejtett vadat, mely nyomhatott egy pár mázsát, Kuczki Istvánhoz szállították be, ki a vadász társulat pénztára javára minden dijj nélkül mérte el a nagy vad husát.

* Szörny halál az utcán. Nagy-Várad utcán, ma d. e. 1/2 12 óra tájban izgalmas és borzalmas jelenet játszódott le. Egy deszkával megrakott szekert, melybe 2 tüzes ló volt fogva, elragadtak a megbokrosodott lovak. A szekert neki vitték egy ház falának, mely mellett ép akkor ment volt el egy zsidó asszony. A szekér vasas rudja azonban úgy ütötte mellette a szegény asszonyt, hogy az összetört, összeszuszott mellesotokkal rogyott le a földre. Majd kevés perczek múlva, iszonyu kínok közt be is fejezte életét. Összeszuszott melle még egy utolsó hördült, majd pirosan habzó vér öntötte el ajkát — s meghalt.

* Meghalt a bajnosa után. Sajátszerű öngyilkosság történt Nagyváradon. Pásztor Sándor éveken át a nagyvárad püspök parádés kocsisa volt s mivel a magyar főpapok tudvalevőleg dícséretes szívósággal ragaszkodnak (cselédjeiknél) a magyar viselethez, Pásztor is gyönyörűséggel viselte jól kipodított bajszát, mely a nagyvárad püspökség auktoritását nem kevésbé emelte. Miért, miért nem, azt nem tudni, de Pásztor Sándor a püspöki szolgálatból átszárnozott báró Könyvarterek szolgálatába, ott pedig már vége van a hagyományának s a bajusz, mint az európai civilizáció veszedelmek tagaja, meg nem tűrik. Szegény Pásztor Sándornak el kellett határoznia magát, hogy legnagyobb földi ékességétől megváljon. Ez meg is történt, de a vesztéséig annyira megrendítette, hogy csakhamar elhagyta szolgálatát s egy szájába irányított revolverlővéssel életének is véget vetett. Ott árván maradt leányának vajmi kevés vigasztalására s olgá, hogy apjukat a tulságos hazafüti önértéte vitte el a más világra, míg ők itt maradtak a nyomor marlalékjai gyanánt.

* Próbabál. Nagy Imre, előnyösen ismert tánczitanító, próbavizsgával egybekötött tánczmulatságot rendezett vasárnap este a »Margit-fürdő« disztermében. A mulatság minden tekintetben kitűnően sikerült, nagy számu közönség jelent meg s vidáman mulatott a reggeli órákig. A tanítványok haladásának bemutatása után kezdetét vette a felnöttek tánczvizsgálma. A négyeseket 60-70 pár tánczolta. Jelen voltak a mulatság: Nagy Imréné, Nagy Sándorné, Keresztesi Mihályné, Hlovics Gyuláné, Kovács Istvánné, Kovács Györgyné, Deak Józsefné, Hornyák Józsefné, Szilágyi Józsefné, Balogh Istvánné, Sarkadi Ferenczné, Véghe Andrásné, Daku Mihályné, Molnár Jánosné, Halupka Józsefné, Sarkadi Istvánné, Kovács Józsefné, Véghe Istvánné, Kelemen Gáborné, Véghe Mihályné, Tóth Andrásné, Nagy Józsefné, Nagy Gergelyné, Czeglédi Jánosné, Mike Ferenczné, Szatmári Antalné, Nagy Mihályné, id. Mike Ferenczné, Kiss Jánosné, Banóczy Antalné, Kovács Lajosné, öz. Balogh Istvánné, Nagy Józsefné, öz. Kovács Jánosné, Rácz Gáborné, Rácz Sámuelné, Vetési Béláné, Kovács F.-né, Vértési Gáborné, Véghe Jánosné, Kertész Mihályné,

ran ahoz a sirhoz vezető uton, melynek a hitves felett való bezarulása az oltár előtt tett eskü alól felszabadította. Nem vonta el erőszakkal az emlékektől, melyek egy halottnak kötöttek; várt, türt, remélt, szenvedett tovább egy hosszú évig még s segített hitet önteni Önbe a boldogság ujra elérése iránt. S most azt hiszi, hogy e férfi is olyan, mint a többi. Miért?! Mert a férfi én vagyok? ... Az Ön hite is önámítás ...
— A szenvedés nem igazi, ha kérkedünk vele.
— Félre ismer. Elmondta, mert végre is meg kellett tudnia, hogy milyen igazán odaadólág szeretem Önt, Ida ...
— Varjon Ön, el akar mondani egy, — legyen Ön szerint igazán — érzett szerelmi vallomást. E gyászruha nem bírja többé hallgatása?

Csak egy biztató szót, hogy meddig várjak ...
— Örökre ...
— Nem lehet, nem tudok. Kegyetlenségére mutat minden percz, melyben a köztünk levő válaszfalat lehullani nem engedi.
— Jól van. Megkimélem a vallomástól. A vége természetesen az lenne, hogy legyek a felesége.
— Ugy, ugy; — az az én egyetlen gondolatom.
— Szerelem nélkül ...?
Nem szeretne, Ida? ... Nem, ennyire nem büntethet. Szeretni fog később, ha megismer jobban, mert megérdemlem.
— A szerelm ön szerint csinált virág, minőt a kirakatokban mutogatnak. Az veszi meg, a ki akarja. Az enyém az aoe, mely egyszer virít. Ne hibáztasson, ha nem tudok szeretni többé ...

Nagy Jánosné. Leányok: Nagy Mariska, Nagy Juliska, Nagy Gabriella, Nagy Margit, Nagy Emma, Kelemen Juliska, Daku Mariska, Deak Róza, Kovács Juliska, Pósalak Zsuzsika, Bánóczy Mariska, Balog Eszti, Nagy Zsuzsika, Szilágyi Juliska, Keresztesi nővérek, Sarkadi Róza, Véghe Mariska, Nagy Eszti, Kocsis Juliska, Balog Juliska, Hornyák Zsuzsika, Kapros Erzsike, Kovács Zsuzsika, Kertész Juliska, Moré Zsuzsika, Teke Mariska, Lugosi Eszti, Bozók Mariska, Szabó Eszti, Vértési Eszti, Bozós Eszti, Nagy Róza, Rácz Erzsike, Szabó Erzsike.

* Nem tudomka. nem a mese-világ egy képzelt-szülte alakja, hanem egy valóságos és piros nadrágos élő huszárú az, ki a rendőrségnél kiérdemelte a »nem tudomka« nevet. A czegléd-utcai temetőben találta meg egy rendőr, kard sem volt az oldalán, piros sipka sem ékíté fejét. Mint a szárazaszegett madár, nagy busan és diderege ödöngött ott kint az ösök sírhalmai között. A rendőr be-kísérte a kapitánysághoz, hol aztán a kapitány vette vallatára. Kérdezte tőle, mit akart? Hogy hívják? Mióta szolgál? Melyik kaszárnyában lakott? Hová tette a kardját? De a dult képi fiú, tört magyar nyelven mindezen kérdésre csak egy rövid »nem tudom«-mal felelt. A makacs természetű »nem tudomka«-végre is át kísérték a katonai főőrségre, hol valószínűleg már tudták, hogy miként kell szóra hozni az ilyen »nem tudomka«.

* Fanatikus orthodox zsidó. A Hajdu Nánási Lapokból vesszük át a következő az orthodox zsidók fanatizmusát eléggé jellemző sorokat: »Egy helyi zsidó koresmáros, kit Ábris neven ismerünk, megfojtotta unokáját, mivel egy magyar legényt szeretett. A törvény, mint hisszük, elégtételt fog venni e gyalázatos büntényért, mely méltán megrázza idegeinket.«

* Pincze tűz. Ma délelőtt 1/2 11 óra tájban Vági Izsó széchenyi-utcai butoraktáros pinczejében ismeretlen okból ütött ki. A tűzet, mely egy egész halom gyaluforgácsot, tüzi fát hamvasztott el, — a tüzoltóság csak nagy nehezen fojtathatta el. A kár jelentékeny.

* Festék tolvaj. Szerdahelyi Adolf festő V. J. nevű segédjét a rendőrség letartóztatta, s a járás bíróságnak átadta, mert gazdájától több forint értékű festéket lopott.

* A h.-nánási tüzoltók bálja. A h.-nánási tüzoltók e hó 12-én igen jól sikerült bált rendeztek a saját egyeleti pénztárkjavára, melybe tiszta haszonként 70 frt. folyt be. A bálban jelenvoltak a s z o n y o k : Papp Sándorné, Timári Miklósné, Mikó Lajosné, Lente Lajosné, Dr. Nagy Miklósné, Timári Miklósné, Vágo Lajosné, Doma Miklósné, Herczeg Andrásné, Kállay Sándorné, Fekete Andrásné, Szabó Antalné, Magi Balázsné, Kéki Lászlóné, Nagy Györgyné, Szilágyi Józsefné (Dorogról) Rezák Jánosné, Ormós Gáborné, Mikó Gyuláné, Török Andrásné. Gaál Jánosné. Leányok: Papp Mariska, Timári Vilma, Szilágyi Paula (Dorog) Timári Zsuzsanna, Szabó Zsófia, Herczeg Erzsike, Doma Juliska, Szücs Zsuzsanna, Szücs Juliska, Olah Juliska, Szőke Mariska, Zónai Zsófia és Rab Juliska (H.-Böszörményből.) Sühecz Anna, Gorzsás Zsuzsanna, Fodor Eszter. Felülfizettek: öz. Fodor Gáborné 1 frt. Varga Miklós 1 frt. 20 kr. Abranovics Lajos 40 kr. Miklósi Sándor 40 kr. Csohány László 1 frt. 40 kr. Sebestyén Miklós 1 frt. N. M. 40 kr. Béttér József 40 kr. Hadnagy Gergely 40 kr. N. N. 40 kr. N. N. 20 kr. Kovács József képv. ifj. Nagy Kálmán 40 kr. Kovács József 1 frt. Csiba Márton 1 frt. Beöthy Gábor 1 frt. Takács Ferencz 40 kr. Kozák Lajos 2 frt. Fridman József 1 frt. Csuka Lajos 40 kr. Kovács Miklós 30 kr.

* Az emberek lépése. Jordán hannotvai műgyetemi tanár évek óta méregeti a lépések hosszát. Egyik tapasztalata az, hogy az ember 25-30 éves koráig 87-92 centiméternyi hosszát lép, de aztán az évek növekedtével apad a lépések hossza, s a 40-50 éves ember átlag már 70-74 centiméternyit lép s inkább szapora lépéssel segít magán, hársietni akar. A nők lépésének hossza 63-67, de gyakran 70 centiméter. Általában a nők fiatalokukban kisebb lépnek, mint később, mikor kevesebbet gondolnak járással. Férfiaknál a legkisebb lépés 67 centiméter, a leghosszabb 97, gyakran fordul elő 78, de 87-nél nagyon ritkában, valamint 76-on alul is csak ritkán. Azt lehet mondani — Jordán megfigyelése szerint, hogy egy rendes lépés hossza 80 centiméter.

* Felolvasó estély H.-Nánáson. A márczius 15-diki nagy nap emlékére a h.-nánási tanítók mükedvelői előadással összekötött felolvasó estélyt szándékoznak rendezni. Az estély fénypontját mindenestre a szellemes és kitűnő író, Rákosi Viktor, ki szintén megígérte közreműködését, felolvasása fogja képezni. Természetesen leszén dal és tánc is.

* Farsang Er-Körtvélyesen. Karneval herczeg Biharvármegyének e sok mindennél nevezetes helységében is felütötte sátrát. E kifejezéssel nem akarunk malicziózan czélozni arra a szerény külsejű óvodás épületre, mely f. hó 14-én este az alakulandó olvasókör javára rendezett tánczmulatságnak szolgált zintertül, sőt inkább mint jöleső bizonygáttételre utalunk a mellett, hogy az igazi jó mulatságnak alapja és talpköve nem a fényesen kivilágított óriási terem, bécsi toillettek, művészi kivitelt tánczrendek lakk, frakk, klakk, etc., hanem — a minden ala-

koskodást nélkülöz, őszintén nyilatkozó jökedv, mely bármely körben egymáshoz közel hozza az embereket s mely mindenütt otthonosságotteremt. Maradjon Körtvélyes ezután is folyton ogy hiv követője a mulatságrendezés ezen egyedül helyes módjának, mint amilyennek mutatta magát tegnapiótt. A b a t y u v a l egybekötött s minden ízében kitűnően sikerült estély helyből és vidékről nagyszámu közönséget gyűjtött egybe s a legvidémbb hangulatban reggeli 7 órakor élt véget. Jelen voltak: Asszonyok: Szatmár Lászlóné, Kovács Sándorné, Papp Zsigmondné, Jakab Mórinczné, (Mihályfalváról), Kovács Lajosné, Kovács Gedeonné, Biró Sándorné, Sajosné, Kovács Zsigmondné (Szalacsról), Kovács Endréné (Vasadról), Rácz Sándorné, Bódi Jánosné (Piskoltról), Biró Józsefné. Leányok: Szatmáry Etelka és Linuska, Kovács Erzsike és Ilona, Fogarassy Gizella és Jolánka, Nagy Ágnes, Agnes, Salánky Etelka és Henger Anna (Szalacsról), Nagy Irma (Debreczen), Esze Ilona (Szatmár), Uray Erzsike (Csomaköz), Ritz Anna és Nelli, Weinberger Ottilia, Burger Karolina, Hock Vilma és Juliska. — A négyeseket mintegy 40 pár tánczolta. (r. l.)

A közönség rovata.

Pótlék a »Debreczen« február 14-én megjelent számához. Ezen pótláratban kijelentem azt, miszerint a lélek vásárló cizmen megjelent cikk egyedül csak és kizárólag nádudvari fitanító ur tekintetes Lázár Gyula urra vonatkozik, ő szerezte meg a nádudvari lakos és Szoboszlón is szavazati joggal bíró polgárok névsorát, ő hívatta azokat egybe s biztatta, hogy azon este, ha a kormánypart nyer, a p. anygalházi pusztá tagosították, ő vitt át két szavazót a választást megelőzőleg megalkudni a díjra, a mely minden egyes szavazatért fizetendő leszen, szintén ő vezette át a választókat a szavazásra, habár neki szavazati joga Szoboszlón nem is volt. Ezekből láthatja a t. olvasó, mivel fenti tényeket az illetékes helyben befogom tanukkal is igazolni, hogy az állításon nem legből kapott, hanem valósággal megtörtént s iteljen t. tanító ur eljárása felett a közvélemény, de iteljen azon egyház előjárósága is, mely — egyházközségnek területén ő mint tanító működik. Nádudvaron 1892. február 15. Kiss Lajos.

Különfélék.

Drágán megfizetett sajtóhiba. A Londonban megjelenő »Echo« című lap nemrég azt a hirt közölte, hogy egy bizonyos Miss Tiley öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos hölgyet azonban Miss Tibleynek hívták, de az Echo malheure-jére Londonban egy Miss Tiley is létezik, a ki foglalkozására nevez ekesnő s valószínűleg egy kis reklamárházás miatt is az öngyilkossági hirt sértőnek találta magára nézve és bepörlölte az Echo-t. A lap hiába igazította helyre a sajtóhibát, hiába kért bocsánatot a könyörtelen ekesnőtől, a londoni bíróság kétszáz font sterling bírságot szórt rá, a miért egy b betű helyet l-et közölt.

Hósi rha temetett leányok. Párisból megrendít szerezetlenség híret táviratozzák. Nyolcz spanyol leányt, a kik Pauból Mauleonba mentek szolgálatot keresni, utközben meglepett a hóizvatar s mind a nyolczat maga alá temette a hó. A szerencsétlenek közül hatnak a holttestét már megtalálták, a másik kettőt a zivatar valószínűleg valamelyik hozzáférhetetlen helységbe sodorta.

Szerkesztői üzenet.

Andorkai urnak helyben. Holnap közölni fogjuk.

Közgazdaság.

Köbányai sertésüzlet. A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Február 13.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronkint 300-400 klgon felüli sulyban) 44.—45.50. 2) Öreg közép (páronkint 300-400 klg-sulyban) 43.—44.50. 3) Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli sulyban) 42.—48.50. 4) Fialat közép (páronkint 251-320 klg, sulyban 46.—47.—5. Fialat könnyű (páronkint 250 klgmig terjedő sulyban) 45.—46.—II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 44.—45.—7) Közép (páronkint 220-280 klg, sulyban) 43.—44.—8) Könnyű (páronkint 220 klgig terjedő sulyban) 43.—45.—III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronkint 260 klgon felüli sulyban) 45.—46.—10) Közép (páronkint 220-260 klg, sulyban) 44.—45.50. 11) Könnyű (páronkint 220 klgmig terjedő sulyban) 43.—45.—Sertés létszám: február 12. napján volt készlet 132,247 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízaltni való sertés 15.—17.—, malacz (4-11 hónapos korban) felhajtató 1375 drb.

Budapesti gabonatözsde.

Február 15-én. Buza tavaszra 10.41 pénz 10.43 áru, őszre 9.35 pénz, 9.37 áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 5.54 pénz, 5.55 áru. — Zab tavaszra 6.10 pénz, 6.12 áru, őszre — pénz, — áru. — Káposztarepce aug.—sept. 13.35 pénz, 13.40 áru.

Felolvasó szerkesztő: **Kósa Barna.** Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs. (Szerkesztőség és kiadóhivatal, — hova mindenféle küldemény intézendő. nagy-uj-utca 1702 sz.)

Ház eladás.

A debreczeni 1447. sorszámu hatvan utcai házas-telek, ondódi és ujosztásu szántóföldjével vagy ezek nélkül, továbbá a tóczs-kertben mintegy 5 nyilas szőlő és szántóföld szabad kézből eladó.

Ugyancsak az 1447-ik számu háznál — több redbeli — egymástól elkülönített lakosztály 1892. évi május 1-től kezdve bére kiadó.

Mindezek iránt értekezhetni **Szabó Antal** ügyvéd irodájában (nagyuj-utca 1597.)

Uj posztó raktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az egész országban oly nagy hírnévnek örvendő

Brassói gyapjúposztókból

a közelgő tavaszi időnyre nagy választékú raktárt rendeztünk be s azokat a valódi tiszta gyapjú minőségben **igen olcsón árusítjuk el.**

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Mintakkal kívánatra készséggel szolgálunk.
(8.) 33.—

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉS

a b-ujvárosi magyar ref. egyház temploma és tornyának kijavítására.

A vállalkozni szándékozó építész urak felhivatnak, hogy az épület megtekintvén, **folyó hó 28-án délelőtt 11 órakor** a ref. egyház tanácstermében tartandó árlejtésen jelenjenek meg.

Ugy a megjelenő, mint esetleg zárt ajánlataikat a gondnoki hivatalhoz beküldeni szándékozóknak 100 ft bánompénzt letenni, vagy mellékelni kéretnek.

A javítás feltételei a gondnoki hivatalban bármikor megtekinthetők.

B-Ujváros, 1892. február 11-én.

Maday Imre m. k.

magyar ref. egyház gondnoka.

[55.] 3-6.

DEBRECZENI és BUDWEISZI GYÁRTMÁNYÚ

agyag kályhák,

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi vaskályhk

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcozott köpenynyel.

Legnagyobb raktár koresolyákban:

HALIFAX, MERCUR, MATADOR és ROHONCZY

rendszerekben, sima pallirozott és állanyozott (nikl) kivitelben.

TENGERI-KÉZI-MORZSOLÓK

különböféle rendszerek szerint.

Tánczos R.-féle szabadalmazott (patent) tüzmenteses betörés ellen biztosított

PÉNZSZEKRÉNYEK

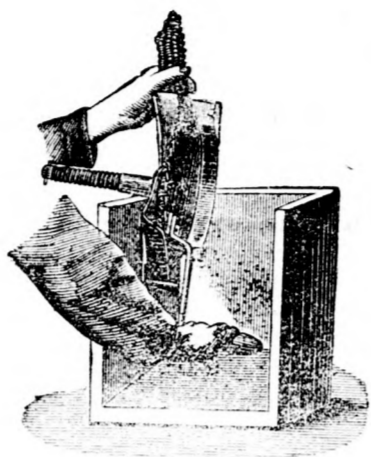
egyedüli képviselete

TÓTH GYULA

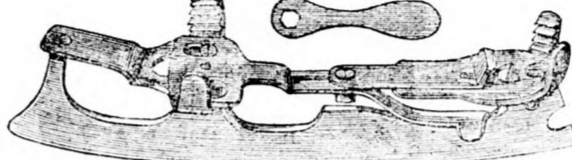
ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

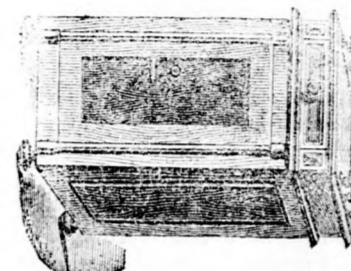
vasárüzletében, Debreczenben, a városháza alatt.

(6.)

—12.

Tekintetes Ur!

8 évig semmit sem hallottam és most, ha értelmesen beszélnek, egészen jól hallok. Az Isten fizessen meg önnek ezerszer a nekem küldött fül-olajért. En nyolczvan és fel éves vagyok és még irni fogok: a hirdlapokban pedig közzé fogom tenni, hogy mily kitünő szer kapható a sükettség ellen. Tisztelettel

Urban József. Bernutok.

Ezen

fül-olaj

(II.)

Dr. Deutsch M.-től, minden nem veleszületett süketiséget gyógyít; nehéz hallást, fül-dobogást, ugymint minden fülbetegséget azonnal eltávolít. Kapható használati utasítással együtt 1 fnt 30 krért **Török József** gyógyszerésznél: Budapest, király-utca 12.

Vidékre 1 fnt 50 kr előleges beküldése után bérmentve szállítatik. 2—10.

Máriaczei Gyomorcsseppek

nagyszerben hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújtás, savanyu felbőgés, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, széklet.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájszá, a menyében ez a gyomortól származott, gyomortürelésnél ételekkel és italokkal gúszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajknál a **Máriaczei gyomorcsseppek** évek óta kitünőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forráktól:

Török József gyógyszerészre Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csseppeket tessék elfozadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságot bizonyítom”. A **Máriaczei gyomorcsseppek** valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihalovits István, Dr. Rothschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — **Ér-Mihályfalván**: Mátray István; **Dioszegyen**: Vaday I. gyógyszerész uraknál. 43—10.

„DEBRECZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. számú Konrád-házban)

teljes uj berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, báli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb

a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” és a „JOGI HETILAP” is nyomtat, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásáért **Hirdetések** a **Debreczen** cz. lapban a legjutányosabb árakon közöltenek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.